

NOTAT

25. oktober 2021

Bilag 4.2: Internationalisering: Det nationale aktørlandskab

Dette notat giver et overblik over det nationale system, der arbejder med internationalisering og eksport og en række af regeringens seneste initiativer for at genstarte dansk eksport. Notatet skitserer derudover rammerne for, hvordan Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan arbejde med en målrettet indsats for en effektiv og sammenhængende internationaliseringsindsats inden for rammerne af sin strategi.

Aktørlandskabet

Der er en lang række forskellige aktører på internationaliseringsområdet. Tabellen nedenfor giver et overblik over de centrale aktører i erhvervsfremmesystemet og deres overordnede rolle inden for den statslige eksport- og internationaliseringsindsats.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 00
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk

Tabel 1: Aktører inden for eksport og internationalisering.

ERHVERVSMINISTERIET

Aktør	Rolle	Hovedaktiviteter
The Trade Council (Udenrigsministeriet)	Rådgivende og repræsenterende for danske virksomheder.	Yder sektorspecialiseret rådgivning til danske virksomheders internationale aktiviteter.
Innovation Centre Denmark (Udenrigsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet)	Hjælper bl.a. danske virksomheder med at bygge bro til nogle af de stærkeste partnere inden for forskning, videregående uddannelse og forretningsudvikling i nogle af verdens førende innovationsmiljøer.	Via syv strategisk placerede centre fremmes adgang til international viden, netværk, innovation, kapital og markeder. Beliggende i Boston, Silicon Valley, Shanghai, München, Seoul, Tel Aviv og Delhi/Bangalore.
Invest in Denmark (Udenrigsministeriet)	Rådgiver udenlandske virksomheder om investering i Danmark.	Tiltrækker udenlandske investeringer til hele Danmark og rådgiver udenlandske virksomheder, der overvejer at etablere sig i Danmark.
IFU - Investeringsfonden for udviklingslande	En selvejende statslig fond, der tilbyder rådgivning og aktiekapital, lån og garantier. Arbejder på et kommercielt grundlag.	Yder rådgivning og økonomisk støtte til virksomheder, der ønsker at etablere sig i udviklingslande.
EKF Danmarks Eksportkredit¹	Finansiering af internationale aktiviteter via garantier, kaution og lån.	Hjælper både store og små virksomheder med garanti, kaution eller lån i relation til investering og samhandel med og i udlandet.
Vækstfonden	Lån, kaution, garanti og/eller investeringer.	Lån og kautioner til og investering i danske virksomheder i alle brancher

¹ I regeringens nye udspil *Danmark kan mere 1* præsenteres oprettelse af en ny fond "Danmarks Investeringsfond", der samler Vækstfonden, EKF og Danmarks Grønne Investeringsfond.

Aktor	Rolle	Hovedaktiviteter
		samt formidling af Business Angels-samarbejde.
Danish Export	Medlemsnetværk med fokus på international forretning og eksport.	Netværk og uddannelse til danske virksomheder med international orientering.
Enterprise Europe Network Danmark	Enterprise Europe Network er EU-Kommissionens globale netværk af erhvervsfremmeaktører og etableret i Danmark. Medfinansieret af DEB.	Hjælper SMV'er og videninstitutioner med international vækst og innovation.
NOPEF The Nordic Project Fund (Nordisk Ministerråd)	Finansiering af SMV'ers internationale, grønne projekter uden for EU/EFTA via lån og tilskud.	Fra dansk side repræsenteret ved DI, Håndværksrådet, IFU, The Trade Council, Dansk Erhverv og erhvervshusene. Finansierer 'Proof of concept and business'-aktiviteter.
Erhvervs- og brancheorganisationer (DI og Dansk Erhverv)	Repræsenterer, rådgiver og uddanner i varierende omfang deres medlemsvirksomheder.	Rådgiver medlemmer om international vækst, handel og eksport. Tilbyder markedsnetværk samt kurser/webinars.
Erhvervshusene	Uvildig vejledning til iværksættere og virksomheder, og knudepunkt til andre aktører bl.a. de i erhvervshusene indstationerede medarbejdere fra The Trade Council.	Vejledning om international forretningsudvikling og knudepunkt for øvrige muligheder.
Klyngerne	Kerneopgaven er at understøtte aktiviteter, der fremmer samarbejde om innovation, herunder videnbaseret innovation, mellem virksomheder og med forsknings- og videncenter samt andre aktører i hele deres økosystem.	Tilbyder internationale aktiviteter såsom netværk og matchmaking målrettet samarbejde om innovation på tværs af grænser, typisk orienteret efter kommercielle, teknologiske eller forskningsmæssige kraftcentre inden for den enkelte klynges fagområde.
Regionale EU-kontorer	Vejledende i relation til EU-investeringsmuligheder.	Formidler internationale projekter, EU-tilskud og partnerskaber i relation til kommuner, regioner, uddannelsesinstitutioner og virksomheder.
Private rådgivere	Rådgiver virksomheder efter behov om internationale aktiviteter.	Omfatter private rådgivere, revisorer m.v., som tilbyder international viden, erfaring og kompetencer til virksomheder.

Nationale indsatser til genstart af dansk eksport

Der er de seneste år igangsat en række nationale initiativer, herunder eksportpakker, der skal sætte gang i eksporten og afhjælpe virksomhedernes udfordringer på den korte bane.

Medio 2021 indgik et flertal i folketinget en aftale om en samlet pakke, der skal hjælpe de særligt hårdt COVID 19-ramte erhverv og sætte gang i eksporten. Pakken indeholder bl.a. 19 eksportinitiativer, hvortil der er afsat 305 mio. kr., der i perioden 2021-2023 skal understøtte dansk eksport, som på en række områder skal generobre markeder, der har været påvirket af pandemien. Initiativerne har bl.a. fokus på styrket markedsføring, styrket digital innovation i erhvervslivet og grønne markedsmuligheder.

EU's Brexit-reserve har til formål at afbøde de negative konsekvenser, som Storbritanniens udtræden af EU har haft for dansk erhvervsliv – særligt for SMV'er. Danmark står til at modtage ca. 875 mio. kr., som skal bidrage til at håndtere virksomheders samhandelsudfordringer som følge af Brexit. Midlerne skal være anvendt med udgangen af 2023.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses rolle på området

Bestyrelsens strategi fokuserer på, at virksomheder i hele landet får styrket deres internationalisering. De væsentligste elementer i indsatsen er at øge SMV'ernes parathed og kapacitet til eksport og internationalisering i en tid præget af global usikkerhed. En anden væsentlig indsats er at udnytte den danske styrkeposition på det grønne område og fremme dansk erhvervslivs udnyttelse af de nye muligheder inden for blandt andet grønne og bæredygtige løsninger.

De midler, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan prioritere på området, bør ses i sammenhæng med de mange aktører og midler, der allerede findes, herunder særligt The Trade Council. Bestyrelsens indsats skal derfor tilrettelægges, så der skabes merværdi i forhold til de øvrige tilbud til virksomhederne fx ved at imødekomme underservicerede virksomhedsbehov, udvide tiltag til relevante målgrupper og forberede SMV'er og iværksættere til de mere eksportorienterede tilbud ved The Trade Council. Sammenhængen bidrager desuden til, at virksomhedernes behov imødekommes mest effektivt samt til en bedre udnyttelse af de offentlige midler. Udenrigsministeriet arbejder pt. på en ny strategi for økonomisk diplomati, hvor sammenhængen mellem erhvervsfremme- og eksportfremmesystemet også forventes at indgå som emne.

Endelig kan bestyrelsens tiltag på internationaliseringsområdet tænkes sammen med klyngernes rolle og opgaver. Klyngeorganisationerne skal have internationalt udsyn og fremme samarbejde om innovation på tværs af landegrænser. Det skal bl.a. styrke adgangen til internationalt innovationssamarbejde og til ny international viden om test, demonstration, teknologi og forretningsmuligheder. Som led heri kan klyngeorganisationerne understøtte økosystemets adgang til udenlandsk finansiering af innovationsaktiviteter.